

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 19. aprīlī
(OR. en)

7397/21
ADD 1
LIMITE
PV CONS 4
RELEX 245

PROTOKOLA PROJEKTS
EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME
(Ārlietas)
2021. gada 22. marts

SATURA RĀDĪTĀJS

lappuse

Nelegislatīvi jautājumi

3.	Aktuālie notikumi	3
4.	Dienvidu kaimiņreģions	3
5.	Turcija.....	4
6.	Citi jautājumi	4
PIELIKUMS – paziņojumi iekļaušanai Padomes protokolā.....		5

Nelegislatīvi jautājumi

3. Aktuālie notikumi

Padome izvērtēja jaunākos notikumus ES attiecībās ar Krieviju pēc sankciju pieņemšanas saskaņā ar ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu un atkārtoti apstiprināja piecus pamatprincipus.

Padome īsumā apsprieda stāvokli Venecuēlā.

Padome īsumā apsprieda notikumus Honkongā, Rietumbalkānos un Gruzijā.

Padome ņēma vērā situācijas nopietnību Mjanmā un atbalstīja pieņemto sankciju paketi.

Augstais pārstāvis informēja ministrus par nesenajiem notikumiem Etiopijā, kā arī par atjaunotajiem Somijas ārlietu ministra starpniecības centieniem.

Zviedrija informēja Padomi par savu darbību kā EDSO prezidentvalsts saistībā ar Kalnu Karabahu.

4. Dienvidu kaimiņreģions *Viedokļu apmaiņa*

Padomē notika viedokļu apmaiņa, pamatojoties uz Augstā pārstāvja / Komisijas kopīgo paziņojumu "Atjaunota partnerība ar dienvidu kaimiņreģionu. Jauna programma Vidusjūras reģionam", ar mērķi atjaunot ES stratēģisko partnerību ar tās dienvidu kaimiņvalstīm.

5. Turcija
Viedokļu apmaiņa

Pamatojoties uz Augstā pārstāvja / Komisijas kopīgo paziņojumu "Pašreizējais stāvoklis ES un Turcijas politiskajās, ekonomiskajās un tirdzniecības attiecībās", Padome, gatavojoties Eiropadomes locekļu videokonferencei 24. un 25. martā, rīkoja visaptverošu diskusiju par ES un Turcijas attiecībām.

6. Citi jautājumi

Ķīna: Ministri tika informēti par to, ka Ķīna ir noteikusi atbildes sankcijas cita starpā pret ES amatpersonām, valstu parlamentu deputātiem un vienībām.

Ministri tika uzaicināti uz gaidāmo "Brisele V" konferenci "Atbalsts Sīrijai un reģionam" un lūgti ANO Cilvēktiesību padomē Ženēvā apliecināt vienotību attiecībā uz "Palestīniešu paketi".

Baltkrievija: viena dalībvalsts nāca klajā ar jaunu iniciatīvu – Starptautiskā pārskatatbildības platforma Baltkrievijai.

Libāna: viena dalībvalsts informēja par pašreizējo politisko krīzi valstī.

Irāna: viena dalībvalsts informēja Padomi par valsts ministru vizīti Teherānā.

Bosnija un Hercegovina: viena dalībvalsts iesniedza kopīgu neoficiālu dokumentu, kuru kopīgi parakstījušas sešas dalībvalstis, par situāciju valstī un turpmāko rīcību.

Tika izvirzīts jautājums par ĀKK un ES nolīguma juridisko raksturu.

Paziņojumi par dokumentā 7120/21 izklāstītajiem nelegislatīvajiem "A" punktiem

Par "A" punktu **Padomes Lēmums, ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu**
saraksta 8. punktu: *pieņemšana*

GRIEĶIJAS PAZIŅOJUMS

"Grieķija vēlreiz atkārto, ka Mehānisma nodrošinātie palīdzības pasākumi visās stadijās tiks īstenoti saskaņā ar šā lēmuma noteikumiem, tostarp saskaņā ar principiem, kas izklāstīti 33. panta 2. punkta c) apakšpunktā un 56. panta 2. punktā. Šajā sakarā trešās valsts apakšuzņēmējus un/vai vienības palīdzības pasākumu īstenošanā var iesaistīt tikai ar noteikumu, ka šāda trešā valsts nepārkāpj Savienības un dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses un ka tā ievēro starptautiskās tiesības un principu par labām kaimiņattiecībām ar dalībvalstīm."

ZVIEDRIJAS PAZIŅOJUMS
konstruktīvas atturēšanās pamats

"Zviedrija pievienosies Lēmumam, ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu, kurš palielinās ES kā globālā miera un drošības pīlāra spēku. Tomēr Zviedrija atkārtoti pauž bažas, ka Eiropas Miera mehānisms varētu atļaut piegādāt nāvējoša spēka pielietošanai paredzētu militāro aprīkojumu vai platformas ļoti sarežģītos apstākļos un politiski sensitīvā vidē.

Lai varētu atbalstīt Padomes lēmumu, Zviedrija saglabā tiesības, kas apstiprinātas Padomes Juridiskā dienesta paziņojumā, konstruktīvi atturēties no šādiem atbalsta pasākumiem. Zviedrijas tiesības konstruktīvi atturēties nekādā veidā nav atkarīgas no tās drošības un aizsardzības politikas rakstura. Jebkura šāda lēmuma pamatā būs valsts apsvērumi, tostarp atkarībā no konteksta, un katrā atsevišķā gadījumā tiks veikta ierosinātā palīdzības pasākuma riska novērtēšana."

AUSTRIJAS PAZIŅOJUMS

"Attiecībā uz Padomes Lēmumu, ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu, Austrija uzsver, ka šis Padomes lēmums nekādā veidā neietekmē LES 31. panta 1. punktā izklāstītās konstruktīvas atturēšanās konsekvences.

Šis Līguma noteikums tika ieviests, lai Savienība spētu rīkoties arī tad, ja visas dalībvalstis nevar pievienoties ierosinātai darbībai KĀDP/KDAP jomā. Tā integritāte ir būtiska ES spējai rīkoties – ne tikai saistībā ar Eiropas Miera mehānismu, bet krietni plašākā nozīmē.

Padomes Lēmums, ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu, nodrošina, ka Austrijai nav pienākuma finansēt tādus palīdzības pasākumus, kurus saskaņā ar savas drošības un aizsardzības politikas raksturu tā konstitucionālu vai politisku iemeslu dēļ uzskata par sensitīviem. Šajā sakarā Austrija uzsver, ka tās saistības – kā izklāstīts minētajā Padomes lēmumā – iemaksāt papildu summu citos palīdzības pasākumos, kas nav saistīti ar nāvējoša spēka pielietošanai paredzētu militāro aprīkojumu vai platformām, ir brīvprātīgas un nekādā veidā neskar turpmākus papildpasākumu režīmus.

Vispārējās pamatnostādnes un ierosinātās prioritātes palīdzības pasākumiem izveides posmā (no 2021. līdz 2023. gadam) ir Eiropas Miera mehānisma paketes neatņemama sastāvdaļa. Tajās ir izklāstīts Eiropas Miera mehānisma mērķis: "Savienība, kura pilnībā izmanto savu potenciālu novērst konfliktus, efektīvi reaģēt uz krīzēm un sniegt ieguldījumu mierā kā globāls drošības garants." Tādējādi, kā izklāstīts Vispārējās pamatnostādņēs, nozīmīgs vispārējs mērķis ir stiprināt partnervalstu spēju novērst krīzes un reaģēt uz tām un sniegt ieguldījumu to noturībā, lai dotu tām iespēju labāk aizsargāt savus iedzīvotājus, un ierosinātajiem palīdzības pasākumiem partnervalstīm ir jāatbilst šim mērķim.

Visbeidzot, Austrija uzsver, ka nepieciešams efektīvi īstenot risku un garantiju metodoloģiju, lai nodrošinātu, ka ES piegādāto aprīkojumu tā saņēmēji neizmanto starptautisko tiesību, jo īpaši cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību, pārkāpšanai."

FRANCIJAS PAZIŅOJUMS

"Francija atzinīgi vērtē Lēmumu, ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu (turpmāk "Lēmums"), un vēlas paust sekojošas piezīmes par Lēmuma interpretēšanu.

1. Ad hoc budžeta mehānisma piemērošanas joma atturēšanās gadījumos

Darbā Padomē ir tikusi izstrādāta droša metodoloģija palīdzības pasākumu pārvaldībai, kas sniegs visas vajadzīgās garantijas sensitīva aprīkojuma piegādei.

Tomēr diskusijās, kas norisinās kopš 2018. gada, dažas dalībvalstis norādīja, ka vissensitīvākā ("*nāvējoša spēka pielietošanai paredzēta*") aprīkojuma piegāde to konkrētajā situācijā varētu radīt problēmas. Ņemot to vērā, Padome, pamatojoties uz LES 41. panta 2. punkta otro daļu, nolēma izņēmuma kārtā izveidot izņēmuma mehānismu, kas minētajām dalībvalstīm zināmos apstākļos dotu iespēju nesniegt finansiālu ieguldījumu pasākumos, kas ir saistīti ar nāvējoša spēka pielietošanai paredzēta aprīkojuma piegādi, vienlaikus saglabājot finansiālās solidaritātes principu attiecībā pret visu Mehānismu kopumā. **Tādējādi, ņemot vērā sagatavošanas sanāksmju laikā izvirzītos ierobežojumus, minētais mehānisms tieši šīm dalībvalstīm nodrošina elastību, kad tās izmanto šo pamatojumu un atturas.** Tas nav paredzēts, lai mazinātu dalībvalstu vienotību attiecībā uz atbalstu Eiropas Miera mehānisma palīdzības pasākumiem.

Aprikojuma, kam šo mehānismu piemēro, definīcija būtu jāinterpretē kā aprikojums, kas iekļauts Eiropas Savienības Kopējā militāro preču saraksta kategorijās no ML1 līdz ML4, un kā platformas, kas minētas kategorijās ML6, ML9 un ML10, ja tās ir apriktas ar ieročiem, nostiprinātu vai integrētu aprikojumu vai munīciju, kas minēta kategorijās no ML1 līdz ML4.

2. LES 31. panta 1. punkts

Francija atgādina Līguma 31. panta 1. punkta otro daļu: *"Ikviens Padomes loceklis, kas atturas no balsošanas, var kvalificēt savu atturēšanos, oficiāli par to paziņojot saskaņā ar šo apakšpunktu. Šādā gadījumā tam lēmums nav jāpiemēro, bet jāatzīst, ka lēmums uzliek saistības Savienībai. Savstarpējas solidaritātes garā attiecīgajai dalībvalstij ir jāatturas no jebkādas rīcības, kas varētu būt pretrunā vai traucēt Savienības rīcībai uz minētā lēmuma pamata, un pārējās dalībvalstis respektēs tās nostāju."* Francija arī norāda, ka šis mehānisms neietekmē dalībvalstu pienākumu uzticības un savstarpējas solidaritātes garā aktīvi un konsekventi atbalstīt Savienības ārpolitiku un drošības politiku, kā paredzēts LES 24. panta 3. punktā.

Dalībvalsts atturēšanās saskaņā ar LES 31. panta 1. punktu neietekmē finanšu iemaksu, kas dalībvalstij, kura atturas, joprojām ir jāmaksā, izņemot izdevumus, *"kas rodas no darbībām militārā un aizsardzības jomā,"* attiecībā uz kuriem *"dalībvalstīm, kuru pārstāvji Padomē ir snieguši oficiālu paziņojumu saskaņā ar 31. panta 1. punkta otro daļu, nav pienākums [piedalīties to finansēšanā]"*, kā paredzēts LES 41. panta 2. punktā.

Lēmuma 5. panta 3. punktā noteiktais *ad hoc* mehānisms neskar minēto Līguma noteikumu interpretāciju.

Mehānismu definē Padome, ievērojot savu rīcības brīvību un izdarot atkāpi atbilstīgi LES 41. panta 2. punkta otrajai daļai, kurā paredzēts: *"Gadījumos, kad izdevumus nesedz no Savienības budžeta, tos sedz dalībvalstis atkarībā no to nacionālā kopprodukta lieluma, ja vien Padome vienprātīgi nepieņem citādu lēmumu."*

3. Palīdzības pasākuma īstenošana, ko veic KDAP misija vai operācija

Palīdzības pasākuma īstenošana, ko veic KDAP misija vai operācija, kā to paredz lēmuma 33. panta 6. punkts, tiešā veidā sekmē Savienības drošības un aizsardzības mērķu sasniegšanu attiecībā uz tās partneriem, jo īpaši, dodot Savienībai kontroli pār visu apmācības ķēdi, kurā ietilpst tas, ka apmācības sniedzēji nodrošina apmācītiem bruņotajiem spēkiem ekipējumu. Savienība šajā ziņā nevar būt atkarīga no trešām varām. Šī loma, ko īsteno misijas un operācijas, turklāt stiprina Savienības pārraudzības spējas Mehānismā paredzēto stingro regulatīvo pasākumu ietvaros. Tā kā šo KDAP misiju un operāciju pilnvaras Padomes locekļi pieņem vienprātīgi, ir nepieciešams, lai visas dalībvalstis sniegtu ieguldījumu palīdzības pasākumos, ko īsteno minētās misijas un operācijas.

Šajā kontekstā mēs uzskatām, ka lēmuma 5. panta 3. punktā paredzētais mehānisms nevar tikt izmantots attiecībā uz palīdzības pasākumiem, ko īsteno kāda KDAP misija vai operācija, ievērojot lēmuma 33. panta 6. punktu.

4. Iemaksas pēc atturēšanās

Lēmuma 27. pants par iemaksām pēc atturēšanās neskar iespēju (kas ir pieejama jebkurai dalībvalstij) jebkurā laikā iesniegt priekšlikumus par palīdzības pasākumiem, kuriem var piešķirt tās dalībvalsts iemaksu, kura atturas. Palīdzības pasākumiem arī ir jāapmierina vajadzības, kuras ir konkrēti identificējis Augstais pārstāvis, un tie ir vienbalsīgi jāpieņem Padomei saskaņā ar procedūru, kas noteikta lēmuma 59. pantā.

5. Pareiza finanšu pārvaldība un Mehānisma efektivitātes saglabāšana

Lēmuma 5. panta 3. punktā paredzētā mehānisma īstenošanai ir jāatbilst pareizas finanšu pārvaldības principiem un jāsaglabā Mehānisma efektivitāte, kā minēts lēmuma 23. apsvērumā un 11. panta 6. punktā, 27. panta 5. punktā un 32. pantā. Tam ir jāsaglabā Mehānisma efektivitāte, un tas nedrīkst traucēt Savienības spējai nodrošināt ekipējumu, uz kuru attiecas 5. panta 3. punkts, tādu palīdzības pasākumu saņēmējiem, par ko ir lēmusi Padome. Tam nebūtu jārada pārmērīga budžeta vai finansiālā sarežģītība.

6. Nepārtrauktība ar Āfrikas Miera nodrošināšanas fondu

Kā Eiropadome apstiprināja 2020. gada 17.–21. jūlija secinājumos, kā arī saskaņā ar lēmuma 16., 18. un 19. apsvērumu, Eiropas Miera mehānismam ir jānodrošina nepārtrauktība ar Āfrikas Miera nodrošināšanas fondu. Tā mērķis ir stiprināt mūsu partneru militārās un aizsardzības spējas, pievēršoties ilgi pastāvējušām vajadzībām uz vietas, un tas vairo Eiropas Savienības misiju un operāciju uzticamību, radot iespēju nodrošināt militāro ekipējumu to mūsu partneru bruņotajiem spēkiem, kurus mēs palīdzam apmācīt.

ĪRIJAS PAZIŅOJUMS

"Īrija ir uzticīga Eiropas Savienības KDAP, kas ES nodrošina spēju īstenot miera uzturēšanas un konfliktu novēršanas misijas un stiprināt starptautisko drošību saskaņā ar ANO Statūtu principiem. Eiropas Miera mehānisms (EMM) izveide nodrošina finansējuma nepārtrauktību militārai KDAP aktivitātei un Āfrikas miera un drošības sistēmai.

Īrija atgādina: lēmumus, ar ko izveido no Mehānisma finansētas operācijas un palīdzības pasākumus, pieņems, pamatojoties uz priekšlikumiem vai iniciatīvām, ko iesniedz saskaņā ar attiecīgi LES 42. panta 4. punktu vai 30. panta 1. punktu. Turklāt jānorāda, ka konkrētās situācijās un ar stingrām garantijām EMM finansējumu var izmantot militāram ekipējumam, tostarp ekipējumam vai platformām, kas paredzēti nāvējoša spēka pielietošanai. Tādos apstākļos Īrija paredz izmantot Mehānismu, lai konstruktīvi atturētos, un līdz ar to nepiedalīties nāvējoša spēka pielietošanai paredzēta ekipējuma finansējumā, kā ir paredzēts lēmumā. Tā vietā, īstenojot savas brīvprātīgās fakultatīvās saistības, Īrija nodrošinās atbilstošu iemaksu budžetā palīdzības pasākumiem, kas nav saistīti ar tāda nāvējoša spēka pielietošanai paredzēta ekipējuma vai platformu piegādi.

Īrija atkārtoti savu nostāju, ka saskaņā ar tiesību aktiem dalībvalstij, kas izvēlas izmantot konstruktīvās atturēšanās mehānismu, kurš paredzēts LES 31. panta 1. punkta otrajā daļā, nav pienākums piemērot attiecīgo lēmumu, tostarp attiecībā uz finansēšanu. Šajā sakarā mēs atzīmējam, ka projekts Padomes Lēmumam, ar ko izveido EMM, paredz atbilstošas finanšu iemaksas, kas jāveic dalībvalstīm, kuras izmanto konstruktīvu atturēšanos, taču atzīst, ka tā pamatā ir brīvprātīgas fakultatīvas saistības. Īrija uzskata, ka minētais atbilst tās juridiskajai nostājai attiecībā uz 31. panta 1. punktu. Kaut gan mums būs juridiski saistošas Padomes lēmuma normas par atbilstošām iemaksām, pamatojoties uz konstruktīvu atturēšanos, mēs vēlamies no jauna norādīt, ka mēs šim satvaram pievienojamies tāpēc, ka mēs to izvēlamies darīt brīvprātīgi, nevis tāpēc, ka mēs uzskatām, ka mums būtu pienākums to darīt saskaņā ar Līgumiem. Bez tam mēs šajā sakarā gribētu uzsvērt arī to, ka šis Padomes Lēmums, ar ko izveido EMM, ir ārkārtējs, *sui generis* un neskar 31. panta 1. punkta otrās daļas vispārīgumu."

MALTAS PAZIŅOJUMS

"Malta apstiprina, ka tās dalība lēmumos par operācijām un palīdzības pasākumiem un iemaksas šādu operāciju un palīdzības pasākumu finansēšanā EMM ietvaros neskar tās konstitucionālos pienākumus. Malta patur tiesības saskaņā ar LES 31. panta 1. punkta otro daļu atturēties no palīdzības pasākumiem, kas dara iespējamu tāda militārā ekipējuma vai platformu piegādi, kas paredzēti nāvējoša spēka pielietošanai."

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS par LES 41. panta 2. punktu

"Komisija uzskata, ka Padomes lēmuma 1. panta 2. punkts nevar mainīt Līgumos noteiktos dalībvalstu un iestāžu pienākumus. Izpildot ES budžetu saskaņā ar LESD 317. pantu un vajadzības gadījumā rīkojoties kā Eiropas Miera mehānisma palīdzības pasākumu administrators, Komisija turpinās piemērot LES 41. panta 2. punktu kā tādu, kas nepieļauj tādu darbību finansēšanu no ES budžeta, kuras skar militārus vai aizsardzības aspektus. Šādas darbības finansē dalībvalstis."

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS par palīdzības pasākumu īstenošanas noteikumiem

"Komisija norāda, ka vēl nav pieņemti noteikumi par to izdevumu izpildi, kurus finansē no mehānisma.

Padomes lēmuma 11. panta 6. punkta b) apakšpunktā noteikts, ka šie turpmākie īstenošanas noteikumi attiecībā uz palīdzības pasākumiem saskanēs ar un garantēs tādu pašu pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminēšanas līmeni kā Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (turpmāk "Finanšu regula"); tajos skaidri pamato gadījumus, kad ir vajadzīgas atšķirības no Finanšu regulas noteikumiem, lai nodrošinātu mērķtiecīgu elastību, un nodrošina, ka grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi atbilst starptautiski atzītiem publiskā sektora grāmatvedības standartiem. Turklāt saskaņā ar minēto noteikumu Komiteja ciešā sadarbībā ar administratoru izskata ierosinātos īstenošanas noteikumus, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka tie atbilst pareizas finanšu pārvaldības, nediskriminēšanas un pamattiesību ievērošanas principiem.

Šīs garantijas ir būtiskas, lai Komisija ar savu dienestu starpniecību varētu pieņemt un pildīt administratora un grāmatveža pienākumus attiecībā uz palīdzības pasākumiem. Komisija apstiprina, ka attiecībā uz palīdzības pasākumiem tā vienmēr piemēros īstenošanas noteikumus saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminēšanas pamatprincipiem, kas noteikti Finanšu regulā, un Komisijas institucionālajām prerogatīvām, un ka savā darbībā tā vienmēr nodrošinās pamattiesību ievērošanu.

Ja tā uzskatīs, ka konkrētā gadījumā nav iespējams nodrošināt īstenošanu saskaņā ar minētajiem principiem un kārtību, administrators un/vai grāmatvedis informēs Komiteju par turpmāko rīcību pēc tam, kad jautājums būs izvirzīts izskatīšanai attiecīgajā Komisijas līmenī."